

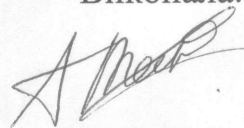
**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.П ДРАГОМАНОВА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

Пояснювальна записка
до дипломного проекту магістра
на тему

**Композиція «Експресія» та методика оволодіння альтернативними
техніками живопису в закладах вищої освіти**

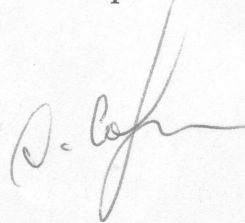
*Текст містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають
посилання
на відповідне джерело*

Виконала: студентка 2 курсу, групи 20 МГОМ
ОС магістр,



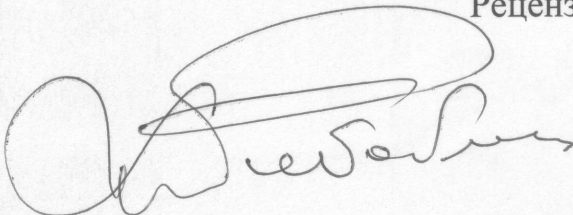
023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Максименко Аліна

Керівник: Сова О.С., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри образотворчого
мистецтва



Національного педагогічного
університету
імені М.П.Драгоманова

Рецензент: Рябокони О. В.,
директор Київської дитячої школи
мистецтв №3,
заслужений працівник культури
України



**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА**

Педагогічний факультет

Кафедра образотворчого мистецтва

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

Напрямок підготовки 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 023 Образотворче мистецтва, декоративне мистецтво, реставрація

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завдувач кафедри
професор Шевнюк О.Л.




" 08 " _____ 2022 року

**З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ СТУДЕНТУ**

Максименко Аліни Максимівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

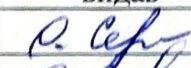
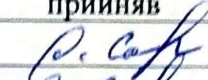


1. Тема роботи (проекту): Композиція «Експресія» та методика оволодіння альтернативними техніками живопису в закладах вищої освіти
керівник роботи (проекту): Сова О.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом від " 8 " вересня 2021 року № 1

2. Строк подання студентом роботи (проекту) **21 листопада 2022 року**
3. Вихідні дані до роботи (проекту): виконано новий авторський твір – абстрактне зображення «Експресія», робота виконана у техніці олійного живопису, розроблена методика навчання студентів закладів вищої освіти.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):
 - 4.1 Історія розвитку сучасного мистецтва, сучасного інтер'єрного живопису
 - 4.2 Різноманіття сучасних прийомів та оригінальних технік в роботах майстрів абстрактного живопису
 - 4.3 Робота над художнім і технологічним виготовленням авторської композиції з використанням альтернативних технік живопису
 - 4.4 Мета і зміст навчання сучасному живопису студентів у закладах вищої художньої освіти
 - 4.5 Система завдань для ефективного навчання створення абстрактного інтер'єрного живопису учнів в системі закладів вищої художньої освіти
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Полотно льон 130x100см, підрамник, олія, акрил, графічні матеріали.

6. Консультанти розділів роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Сова О.С. к.п.н., доцент		
2	Сова О.С. к.п.н., доцент		

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Затвердження теми дипломного проекту	Вересень 2020	Вик.
2.	Збір теоретичного, практичного та творчого матеріалу до дипломного проекту	Жовтень 2020	Вик.
3.	Затвердження ескізів дипломного проекту	Жовтень 2020	Вик.
4.	Творча робота над дипломним проектом	Вересень 2020	Вик.
5.	Формулювання висновків дипломного проекту	Жовтень 2020	Вик.
6.	Попередній захист проекту	Листопад 2020	Вик.

7. Дата видачі завдання 8 вересня 2021 р.

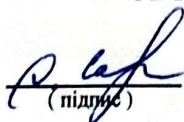
Студент


 (підпис)

А. М. Максименко

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи (проекту)


 (підпис)

Сова О.С., к.п.н., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання)

Примітки:

1. Форму призначено для видачі завдання студенту на виконання дипломної роботи (проекту) і контролю за ходом роботи з боку кафедри і директора інституту (декана факультету).
2. Розробляється керівником дипломної роботи (проекту). Видається кафедрою.
3. Формат бланка А4 (210 × 297 мм), 2 сторінки

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА**

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ**

Направляється студент **Максименко А. М.**

(прізвище та ініціали)

до захисту дипломної роботи (проекту)

за напрямом підготовки **02 Культура і мистецтво**

спеціальністю **023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація**

на тему: **Композиція «Експресія» та методика оволодіння альтернативними
техніками живопису в закладах вищої освіти**
(назва теми)

Дипломний проект і рецензія додаються.

Декан Факультету _____



_____ проф.Олефіренко Т.О.

Довідка про успішність

Максименко А. М.

(прізвище та ініціали студента)

за період навчання на педагогічному факультеті з 2020 року до 2021 року
повністю виконав навчальний план за напрямом підготовки, спеціальністю з
таким розподілом оцінок за:

національною шкалою: відмінно 52,94%, добре 47,06%, задовільно 0 %;

шкалою ECTS: А 52,9%; В 29,4 %; С 17,6 %; D 0 %; Е 0 %.

Секретар факультету

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Висновок керівника дипломної роботи (проекту)

Студент (ка)

Максименко А.М. протягом всього часу виконавше всі вимоги та умови роботи та сформулював висновки на всіх етапах.

Керівник роботи (проекту)

Сева О.С.
(підпис)
"30" *вересня* 20 *22* року

Висновок кафедри про дипломну роботу (проект)

Дипломний проект розглянуто.

Студент

Максименко А. М.

(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даного проекту в Державній екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри

образотворчого мистецтва

О.Л.Шевнюк професор О.Л.Шевнюк

Примітки:

1. Зазначаються дані щодо навчальних досягнень студента за період навчання у вищому навчальному закладі, висновок керівника дипломної роботи (проекту) та висновок кафедри про дипломну роботу (проект).
2. Формат бланка А5 (148×210 мм), 2 сторінки.

ВІДГУК НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Максименко Аліни Максимівни

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

Зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

ОКР майстр

Тема дипломної роботи

Композиція "Експресія" та методика оволодіння альтернативними техніками живопису в закладах вищої освіти

Матеріали полотно, олія, акрил, розмір 130 x 100 см

1. Актуальність теми окреслюється необхідністю ввернення в навчальний процес студентів художніх ЗВО сучасних альтернативних технік живопису та розробки цікавих інноваційних завдань, а також створенням авторської творчої композиції у змішаній техніці, виконавчій у сучасних мистецьких традиціях.

2. Позитивні якості роботи

У творчій роботі майстра-художника вміло передана експресивність настрою. Робота врівноважена за композиційними рішеннями динамічна, сучасна. Гармонійно підібрана кольорова гама композиції розкриває її статию окрасою чужо-якого інтер'єру.

3. Практична цінність висновків і рекомендацій

У методичній частині кваліфікаційної роботи дипломантка ґрунтовно розглянула та проаналізувала історію розвитку сучасного мистецтва та інтер'єрного живопису, що дозволило розробити цікаві навчальні завдання для студентів художніх ЗВО.

4. Наявність недоліків

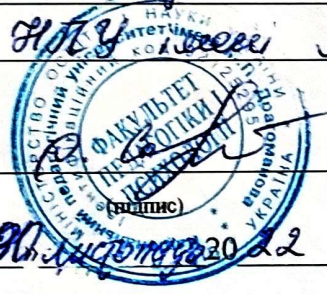
У ході роботи присутня деяка колюща керамічність кутів, проте це зауваження не є суттєвим і не впливає на загальну користь цієї роботи. У методичній частині зустрічаються граматичні помилки.

4. Загальна оцінка роботи

Кваліфікаційна робота виконана на високому професійному рівні і заслуговує позитивної оцінки.

Науковий керівник

Канд. пед. наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва педагогічного факультету
НПУ імені М. П. Драгоманова



«06 листопада 2022» р.

Сова О.С.

(прізвище, ініціали)

РЕЦЕНЗІЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Максименко Аліни Максимівни

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

Зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
ОКР магістр

Тема дипломної роботи:

«Композиція «Експресія» та методика оволодіння альтернативними техніками живопису в закладах вищої освіти»

1. Висновок про ступінь відповідальності виконаної роботи дипломній кваліфікації і профільуючій спеціальності

Робота виконана на достатньому фаховому рівні і відповідає рівню кваліфікації магістра з профільуючої спеціальності «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

2. Перелік позитивних якостей роботи (з виділенням елементів творчості)

У науково-практичній роботі розроблено та обґрунтовано методичні засади організації навчально-виховної діяльності створення абстрактної експресивної роботи застосовуючи нетрадиційні методи створення зображення в закладах вищої освіти.

Було виконано великий обсяг підготовчої роботи, що дозволило зробити відповідні практичні та теоретичні висновки щодо художніх і технологічних аспектів.

У практичній роботі дипломантка показала високий рівень володіння техніками стилізації, раціонального організування полотна, побудувала виразну абстрактну композицію, знайшла доречну манеру виконання сучасного живопису. Взятивши за основу композиції абстрактні форми, використавши доречний колорит, студентка створила самобутню роботу яка повністю доречна до сучасного інтер'єру.

Знання та досвід, отримані в процесі виконання дипломного проекту поза сумнівом знадобляться в роботі майбутньому художнику та педагогу.

3. Перелік основних недоліків роботи

Серед недоліків теоретичної роботи можна назвати незначні синтаксичні та стилістичні помилки. Зауваження не суттєві і не впливає на загальне позитивне сприйняття.

4. Загальна оцінка роботи

Робота виконана на достатньому рівні і заслуговує позитивної оцінки.

5. Висновок про можливість присвоєння випускнику кваліфікації

Магістерська робота Максименко Аліни КОМПОЗИЦІЯ «ЕКСПРЕСІЯ» ТА МЕТОДИКА ОВОЛОДІННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИМИ ТЕХНІКАМИ ЖИВОПИСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ може бути представленою до захисту, а студентка заслуговує присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр».

Рецензент

Дитяча школа мистецтв №3
Ідентифікаційний код 05275368

(підпис)

Рябокоть О. В.,
(прізвище, ініціали)

Директор Київської дитячої школи мистецтв №3, заслужений працівник культури
України

« 2 » 12 22 р.
(вчений ступінь, наукове звання, посада та місце роботи)

Довідка
про результати антиплагіатної перевірки магістерської роботи

Комісією з академічної етики педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова здійснено перевірку магістерської роботи на тему: **Композиція «Експресія» та методика оволодіння альтернативними техніками живопису в закладах вищої освіти**

студентки (та) 2 курсу спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація Максименко Аліни щодо дотримання норм академічної етики.

За результатами аналізу роботи та аналізу звіту подібності, який було згенеровано системою виявлення збігів/ідентичності/схожості компанії UNICHECK, комісія дійшла до наступного висновку (*вибрати один з варіантів*):

1) Комісією не виявлено академічного плагіату. Дана магістерська робота може бути допущена до захисту на засіданні Екзаменаційної Комісії.

2) *Комісією частково виявлені текстові запозичення – 10,8%, зокрема, модифікації технічного характеру. Ряд цитат оформлено з ігноруванням вимог наукового мовлення. Дана магістерська робота може бути допущена до захисту на засіданні Екзаменаційної Комісії.*

3) Комісією виявлено академічний плагіат (обґрунтування факту академічного плагіату додається). Дана магістерська робота не може бути допущена до захисту на засіданні Екзаменаційної Комісії.

4) Інше

Голова комісії

Секретар комісії

Дата 02.12.2022р.



Матвієнко О.В.

Шулигіна Р.А.

Ім'я користувача:
Матвієнко Олена Валеріївна

ID перевірки:
1013024197

Дата перевірки:
25.11.2022 18:33:57 EET

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
25.11.2022 18:41:05 EET

ID користувача:
95448

Назва документа: Максименко

Кількість сторінок: 26 Кількість слів: 5396 Кількість символів: 41244 Розмір файлу: 166.50 KB ID файлу: 1012802833

10.8% Схожість

Найбільша схожість: 8.17% з Інтернет-джерелом (http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/12538/Vlasenko_

10.8% Джерела з Інтернету

271

Сторінка 28

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0.78% Цитат

Цитати

4

Сторінка 29

Не знайдено жодних посилань

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

3

Найти источник изображения



Поиск

Текст

Переводчик

Совпадения



depositphotos.com
! Скачать картинки
Танцы рисунок...



freepik.com
Фиолетовые синие
чернила абстрактны...



arte1.ru
Абстракция - 3D
Фотообои по Вашим...



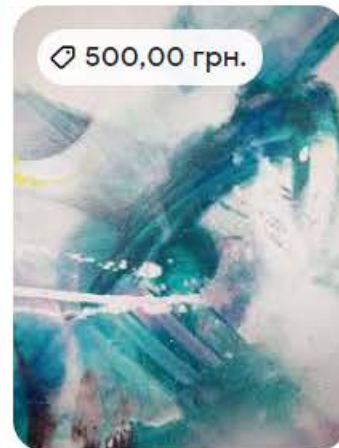
pinterest.com
Фоны в стиле Дрим
арт (42 фото) -...



livemaster.com
Pintura al óleo sobre
lienzo "mapache...



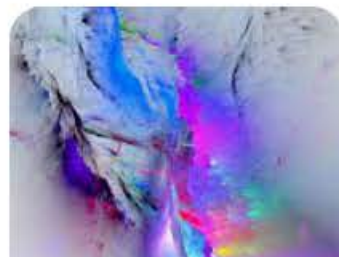
walldeco.ua
Картина Яркие краски
абстракция и 3D Nok...



crafta.ua
Легкий полет.



artmajeur.com
Les Tasses Peinture À



Эти результаты были полезны?

Да Нет

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1 АБСТРАКТНИЙ ІНТЕР'ЄРНИЙ ЖИВОПИС ТА ЙОГО РОЛЬ В ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ	
1.1 Історія розвитку сучасного мистецтва, сучасного інтер'єрного живопису.....	5
1.2 Різноманіття сучасних прийомів та оригінальних технік в роботах майстрів абстрактного живопису.....	10
1.3 Робота над художнім і технологічним виготовленням авторської композиції з використанням альтернативних технік живопису	13
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВУ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ	15
2.1 Мета і зміст навчання сучасному живопису студентів у закладах вищої художньої освіти	15
2.2 Система завдань для ефективного навчання створення абстрактного інтер'єрного живопису учнів в системі закладів вищої художньої освіти	17
ВИСНОВКИ	21
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	24
ДОДАТКИ	26

ВСТУП

Актуальність дослідження.

«Абстрактне мистецтво існує з нами в тій чи іншій формі вже майже століття і виявилось не лише давньою суттю культурних дебатів, але й самовідновлювальною, життєво важливою традицією творчості. Ми знаємо, що це працює, навіть якщо ми все ще не впевнені, чому це так, або що саме з цим робити». Кірк Варнедо [2].

Абстрактне мистецтво існує вже більше 100 років. Дехто може навіть стверджувати, що абстракція почалася з наскальних малюнків тисячі років тому — і протягом усіх цих століть трималася проти мінливих течій мистецтва, маніфестів і свідчень. Абстракція буквально означає дистанціювання ідеї від об'єктивних референсів. У візуальному мистецтві це означає відрив зображення від будь-яких буквальних репрезентативних точок відліку. Я це називаю позачасовим жанром із нескінченною привабливістю.

Залучення учнів вищих навчальних закладів до художньо-творчої діяльності у техніці абстрактного живопису і втілення творчих ідей у цій техніці збагачує образотворчий досвід студентів, розширює їх зображувальні можливості, знайомить з цікавою художньою технікою, виховує в них емоційно-ціннісне ставлення до навколишнього середовища і мистецтва, любові до багатого і різноманітного світу людства.

Тому розробка системи завдань ефективного навчання створення інтер'єрного живопису учнів в системі закладів вищої художньої освіти та ознайомлення їх з абстрактним живописом є сьогодні надзвичайно актуальною.

Мета дослідження – розробити та обґрунтувати систему завдань для ефективного навчання студентів в системі вищої освіти; створити творчу композицію «Експресія» в техніці абстрактного живопису.

Завдання дослідження:

- розглянути мистецтво абстрактного жанру в історичному розрізі;

- здійснити аналіз процесу та основних прийомів абстрактного живопису;

- простежити за динамікою процесу творчого пошуку при роботі над авторською композицією у техніці абстрактного живопису;

- дослідити роль і значення навчально-творчої діяльності студентів вищих навчальних закладів з художнього освоєння абстрактних мотивів у інтер'єрному мистецтві;

- розробити завдання для ефективного навчання студентів при роботі з нетрадиційними матеріалами в системі вищої освіти.

Об'єкт дослідження – навчання абстрактному живопису студентів вищих художніх навчальних закладів.

Предмет дослідження – методика навчання абстрактному живопису студентів вищих художніх навчальних закладів.

Методи дослідження:

- аналітичний – для вивчення мистецтвознавчої та психолого-педагогічної літератури інтер'єрного мистецтва та технології абстрактного живопису;
- систематизація, класифікація та узагальнення – для визначення сутності та змісту навчання зображенню абстрактних мотивів учнів в системі загальної освіти;
- метод класифікації та узагальнення – для визначення змісту навчальних завдань по зображенню абстракції, їх доцільність у навчальних закладах;
- моделювання – для конструювання оптимальних методів ознайомлення студентів з даною темою.

Наукова новизна одержаних результатів:

- розроблено систему завдань, для ефективного навчання зображенню абстрактних мотивів учнів середніх навчальних закладів;

- конкретизовано особливості творчого пошуку в процесі роботи над авторською композицією "Експресія", оволодіння технологією абстрактного живопису;

- подальшого розвитку набули уявлення про вплив образотворчого мистецтва та зокрема створення абстрактних інтер'єрних картин та формування творчої особистості учнів.

Практичне значення одержаних результатів:

Теоретичне значення дипломної роботи полягає у дослідженні виникнення та розвитку абстрактного живопису, його роль в інтер'єрі, а також описанні методики створення даного виду живопису.

Практичне значення дослідження полягає в розробці рекомендацій та ефективної системи завдань із зображення абстракції та навчання основам образотворчого мистецтва студентів в системі вищої освіти, яка може бути продуктивно використана з метою вдосконалення кваліфікації вчителів мистецьких дисциплін, процесу образотворчого навчання дітей в позашкільних установах, збагачення методичної складової художньо-педагогічної практики та художньо-естетичного виховання молоді, а також професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

Деякі положення дослідження висвітлені в авторській статті:

Максименко А. М. Особливості створення сучасної абстрактної інтер'єрної картини з використанням альтернативних технік живопису. Матеріали науково-практичної конференції, м. Вінниця, 26-27 листопада 2021р. Херсон: Молодий вчений, 2021. (Додаток Ж)

РОЗДІЛ I. АБСТРАКТНИЙ ІНТЕРЄРНИЙ ЖИВОПИС ТА ЙОГО РОЛЬ В ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ

1.1 Історія розвитку сучасного мистецтва, сучасного інтер'єрного живопису

Абстрактне мистецтво завжди залишатиметься популярним і актуальним, оскільки воно не визначається художником, часом, у якому воно було створено, чи темою. Абстрактне мистецтво емоційно та естетично пластичне.

Коріння цього напрямку живопису походить з початку ХХ ст. На той час це було абсолютно радикально. Художники почали створювати спрощені заперечення з незначним посиленням на «реальний» світ або без нього. Як рух він почався з приходом європейських художників в світ мистецтва, такими як Василь Кандинський і Хуан Гріс. Пізніше у 20 столітті такі художники, як Джексон Поллок (Додаток А, Рис.1) Марк Ротко (Додаток А, Рис.2) Пабло Пікассо (Додаток А, Рис.3) та Хелен Франкенталер (Додаток А, Рис.4), продовжили абстрактний експеримент із абстрактним експресіонізмом. Однак експерти стверджують, що витoki абстрактного стилю можна знайти навіть у роботах Джеймса Макніла Віслера та Клода Моне, особливо в «Ноктюрні чорно-золотого» (Додаток Б) Віслера «Падаюча ракета» (1875) [1].

Пік абстрактного мистецтва припав на 1950-і, 60-і та 70-ті роки, коли в Нью-Йорку з'явилося ціле покоління абстрактних експресіоністів повоєнної доби, таких як Джексон Поллок, Лі Краснер, Віллем де Кунінг, Марк Ротко, Франц Клайн та інші. Багато митців віддавали перевагу майже підсвідомому способу творчості; акцент робився на емоціях, настроях і відриві від реальності, а не на мистецьких «установлених правилах» чи традиційних техніках [2].

Цікаве уявлення про призначення абстрактного мистецтва. Дві золоті ери абстрактного мистецтва були між 1912 і 1925 роками, потім між 1947 і 1970

роками. Ці золоті ери були відзначені жахливими подіями в історії, такими як Велика депресія, Перша світова війна та Друга світова війна. У світлі таких людських страждань, болю та спустошення митцям ставало дедалі складніше реалістично зобразити оточення.

Таким чином, вони досягли абстракції, дистанціюючись від нещастя навколо них, щоб передати свої емоції, переконання, принципи та пам'ять. У певному сенсі абстрактне мистецтво можна розглядати як засіб перетравлення реальності; впоратися зі своїми емоціями, особливо негативними, без необхідності безпосередньо взаємодіяти з джерелом образи та шкоди. Як сказав німецький філософ Теодор Адорно: «Після Освенціма не може бути поезії», маючи на увазі, що ніжне, романтичне мистецтво не може процвітати після таких жахів людства [5].

У часи, коли здається неможливим зустрітися з реальністю, художники звертаються до абстрактного мистецтва, щоб знайти мир із собою, а також з подіями, які руйнують і ставлять під загрозу нормальність нашого світу.

Абстракціонізм став предметом інтересу наукового співтовариства, не тільки як рельєф чи навіть втечу для художників. Кілька дослідницьких статей вивчали вплив перегляду абстрактного мистецтва та його вплив на мозок і процес мислення.

Фундаментальне дослідження під назвою «Об'єктивна оцінка реакції глядача на абстрактне та фігуративне мистецтво» на основі теорії конструктивного рівня від 2020 року досліджує, як абстрактне мистецтво впливає на мислення порівняно з репрезентативним мистецтвом. Вчені підтверджують, що мистецтво може змінити те, як ми приймаємо рішення та сприймаємо події. Вони виявили, що абстрактне мистецтво, зокрема, може психологічно віддалити глядача від деталей повсякденного життя. Натомість глядач зосереджується на ширшій картині разом з емоціями та концепціями, пов'язаними з тим, де він зараз перебуває в житті, не турбуючись про практичність [10].

Що мозок говорить нам про абстрактне мистецтво? Дослідження 2014 року показує, що абстрактне мистецтво «звільняє наш мозок від домінування реальності». Це «дозволяє досліджувати ще невідкриті внутрішні території мозку глядача», тобто глядач може доторкнутися до емоційних і когнітивних станів, які він ще не мав можливості дослідити.

Репрезентативне мистецтво пропонує нам щось, з чим ми знайомі. Навпаки, абстрактне мистецтво не має прямо впізнаваних характеристик — дослідження 2011 року говорить, що наші очі рухаються більш рівномірно навколо твору мистецтва, коли ми шукаємо значення в тому, на що дивимося. Воно залучає наш розум так, як не може репрезентативне мистецтво.

В абстрактному живописі можна простежити елементи та вплив імпресіонізму, постімпресіонізму та кубізму. Усі троє допомогли реалізувати ідею, що мистецтво може бути нерепрезентативним.

Перший художник, який створив абстрактне мистецтво, яким ми його знаємо, завжди залишатиметься загадкою, але історики часто приписують цю роль Василю Кандинському (Додаток В), що він створював картини з плаваючими, нерепрезентативними формами ще в 1912 році. Його роботи принесли абстракцію в Америку під час Armory Show у 1913 році [4].

Зараз абстрактне мистецтво існує у багатьох формах. Буває дво- і тривимірним. Він може бути великим або маленьким. Абстрактне мистецтво також можна створювати з багатьох матеріалів і на багатьох поверхнях. Його можна використовувати разом із репрезентативним мистецтвом або повністю абстрактним. Художники, які його створюють, часто зосереджуються на інших візуальних якостях, таких як колір, форма, текстура, масштаб тощо у своїй необ'єктивній роботі.

Постійний інтерес до абстрактного мистецтва полягає в його здатності надихнути нашу цікавість до можливостей нашої уяви та потенціалу для нас створити щось абсолютно унікальне у світі [2].

Головною перешкодою для створення абстрактного мистецтва є бар'єр у нашій свідомості, який ставить під сумнів, чи є абстрактне мистецтво

законною формою мистецтва — законною принаймні для вас. Цей блок може бути тому, що люди все ще дивуються: «Чи абстрактне мистецтво взагалі є «мистецтвом»?» Можливо, хтось думає, що потрібно освоїти реалізм, перш ніж працювати абстрактно? Або люди хвилюються, що друзі та родина не схваллять?

Відомі твори мистецтва завжди матимуть історичну та культурну привабливість. Вони представляють час і культуру, що минули. Вони дають нам історичні орієнтири та свідчення. Однак не кожен хоче, щоб на стіні його будинку висіла картина епохи Відродження чи імпресіонізму.

Абстрактне мистецтво завжди залишатиметься популярним і актуальним, оскільки воно не визначається художником, часом, у якому воно було створено, чи темою. Абстрактне мистецтво емоційно та естетично пластичне. Він відкритий для інтерпретацій, і його привабливість не змінюється, коли змінюються тенденції чи мода. Абстрактне мистецтво є значимим і особистим. Це повний досвід розуму та тіла.

Абстрактне мистецтво має мету як для художників, так і для глядачів. Багато людей збирають абстрактне мистецтво, щоб прикрасити свою домівку. Абстрактне мистецтво можна знайти вдома та на підприємствах по всьому світу [5].

Корпоративні колекціонери збирають абстрактне мистецтво, щоб розповісти про себе історію. Вони хочуть, щоб їхнє мистецтво розповідало клієнтам, хто вони і що вони відстоюють. Корпоративні клієнти також використовують абстрактне мистецтво, щоб впливати на своїх співробітників і на те, як вони ставляться до організації та своєї роботи.

Шанувальники та колекціонери абстрактного мистецтва часто роблять це тому, що відчують емоційну реакцію або зв'язок із кольорами, формами, текстурою чи енергією, яку випромінює твір мистецтва. Абстрактні картини здатні змінювати та покращувати настрій та атмосферу житлового простору.

За словами американсько-австрійського нейробіолога Еріка Канделя, лауреата Нобелівської премії «Абстрактне мистецтво більше, ніж будь-який

інший вид мистецтва, має здатність тісніше зв'язуватися з глядачами, що проявляється у загострених емоційних реакціях» [1].

Абстрактне мистецтво часто не зображує нічого в природному світі, а іноді так і зображує. Абстрактне мистецтво може бути просто візуальним вираженням мови чи емоцій за допомогою кольору та форми. Однак це не стосується всього абстрактного мистецтва.

Слово «абстрактне» означає відхід від реальності, але іноді цей відхід може бути лише незначним. Це дозволяє зобразити лише частково абстрактні пейзажі, фігури, морські пейзажі тощо та класифікувати як абстрактне мистецтво.

Краса абстрактного мистецтва полягає в тому, що кожен може взяти те, що він бачить, і інтерпретувати це як завгодно. Це можна сказати про будь-який твір мистецтва, але з абстрактним уява має свободу блукати та робити власні висновки. Десять різних людей можуть дивитися на одне мистецтво і бачити десять різних речей.

Дві людини не матимуть однакового досвіду. Абстрактне мистецтво дає нам свободу досліджувати твір мистецтва та призначати власне значення твору. Цей глибоко особистий процес збагачує враження глядача від твору мистецтва [3].

Деяким людям абстрактне мистецтво завжди буде некомфортно сприймати, тому що вони не знають «що це означає», і не «розуміють». Але для інших, оскільки це залишає так багато деталей невизначеними та вимагає більше нашої уяви, ті, хто насолоджується власною творчістю, завжди насолоджуватимуться цим [2].

1.2 Різноманіття сучасних прийомів та оригінальних технік в роботах майстрів абстрактного живопису

Деякі відомі абстрактні картини складаються з кольорових ліній, крапок, квадратів або інших фігур, які безпосередньо нічого не представляють. З іншого боку, багато різних видів мистецтва та предметів можуть бути натхненні абстракцією, не доходячи до кінця. Наприклад, абстрактний пейзаж або абстрактний натюрморт все одно матиме елементи, які роблять їх впізнаваними та візуально представляють реальність до певної точки.

Для передачі експресії у творі мистецтва та вирішення поставлених задач сучасні митці звертаються до таких технік як «імпасто», аерографія, монотипія, колаж, розбризкування (кляксографія), тощо. Створюючи візуальну ілюзію імпресіоністи, абстракціоністи і експресіоністи використовували густий шар для створення імітації зламаною текстурою, об'ємності, інтенсивного світла. В мистецтві така техніка називається «імпасто» (тісто або паста). Такі картини створюються шляхом нанесення товстого шару фарби прямо з тюбика або розведеною малою кількістю розчинника грубими мазками пензлем або мастихіном. Таким чином досягається рельєфність картини, посилення світлотіньового ефекту і текстури. Як правило, такий ефект застосовується на завершальному етапі написання твору. Мазки густої фарби можуть бути різні: довгі і дотикові, лінії різної ширини. За рахунок збереження слідів пензля або мастихіна ці форми набувають виразності. За допомогою «імпасто» привертається увага до рельєфу картини, так як мазки виступають над поверхнею полотна і створюється тривимірний ефект. Роботи митців, написані з використанням даної техніки, вирізняються своєю динамікою і експресією [3].

Техніку «імпасто» раніше використовували для маскуванню дефектів або деяких фрагментів картини. Тепер художники змішують пігменти прямо

на полотні, щоб отримати необхідний колір або ефект. За допомогою цієї техніки можна створювати особливі текстури. Для даного ефекту використовують потовщені непрозорі шари фарби - масляні, акрилові, гуаш і темперу. Техніка «імпастро» перетворюється на справжнє дослідження властивостей олійної фарби. Полотно при цьому сохне повільно, дозволяючи художникам наносити фарбу густими великими мазками або в декілька шарів. Для створення особливо виразних ефектів, використовують мастихі. На відміну від прийому «мокре по мокрому», техніка «імпастро» дійсно створює фізичне відчуття об'єму в роботах. Щоб мазки були щільніші, іноді варто додати віск або інший згущувач. Змішують фарби з лаком, сухими пігментами для надання грубих текстур, в поєднанні з іншими техніками, створюється різноманітність текстур та ефектів на площині. Технікою «Імпастро» досягаються такі мистецькі цілі: рельєфність поверхні, підсвічування, надається скульптурна пластика живопису і підкреслюється головне [5].

Монотипія (відбиток) – це особлива техніка, яка поєднує в собі характеристики графіки і живопису. Монотипія відноситься до графічних технік, але її неможливо виключити з живописних. Вона дає надзвичайно багаті можливості з елементами свободи і непередбачуваного результату. Можна використовувати олійні, друкарські, акварельні (попередньо розріджені водою) фарби, наносити їх на металеву або пластикову пластину, з якої здійснюється відбиток на вологий папір або полотно. Форма буде плоскою і з неї можна отримати тільки один вдалиний відбиток, другий виходить блідим. Після друку фарба змивається і можна використовувати пластину другий раз. Характерна особливість монотипії - плавність тональних переходів, розмитість контурів, відчуття вільного мазка, схожому на живописний. Образ на відбитку носить випадковий (експресивний), абстрактний характер, тому художники досить часто монотипію використовують як допоміжну техніку, або з доопрацюванням. Після друку вибираються роботи, які привабливі естетичному та сюжетному плані.

Техніка монотипії досить легка але вимагає великої кількості матеріалів і терпіння. Тому художники звертаються до неї не дуже часто, а в ті періоди свого творчості, коли їх цікавлять колір і фактура матеріалу, яскраві аркуші відображають напружені пошуки в області кольорознавства і композиції, зберігаючи безпосередність і жвавість сприйняття [3].

Кляксографія, техніка схожа на попередню, може бути використана не тільки в графіці, а й живописі. Вона допомагає створювати оригінальні, неочікувані плями, завдяки стіканню або роздмухуванню фарби. Вона використовується як для написання далекого плану, так і для декоративних арт-композицій. Техніка допомагає створити «експресію кольору» та динаміку в живописі. На папір (полотно) кольорові фарби наносяться за допомогою щетини, можна використовувати силуетні шаблони. Бризки і плями різних кольорів - це експресивний вираз і спосіб створення зображень. Неакуратність тут тільки здається: за всім цим ховається точний розрахунок, а за уявною недбалістю прихована гармонія, яка так властива сучасним митцям. Плями фарб можна наносити пензлем або старою зубною щіткою. Фарбу, потрібно розвести в окремій ємності до рідкої консистенції. Треба розуміти, що чим гущішою буде фарба, тим гірше будуть летіти від неї бризки, і тим об'ємніші і рельєфніші будуть плями. Якщо ж фарбу розвести дуже рідко, то зображення може розтікатися красивими великими плямами.

Розбризування фарби на поверхні - це дуже поширений прийом в сучасному живописі. Він не складний, не вимагає володіння навичками малювання, надає роботі художника динаміку і спонтанність. Бризки можуть бути різного характеру, який залежить від способу їх нанесення: точкові плями виходять, коли краплі фарби летять перпендикулярно поверхні полотна; щоб отримати довгі рисочки, потрібно, щоб краплі падали на поверхню під кутом; довгі хаотичні плями можна отримувати, якщо над предметом ударяти рукою по кінчиках пальців іншої руки [16, с 63]. Отже, сучасними художниками використовуються такі техніки, як «імпасто», монотипія, левкас, розбризування (кляклографія), вільна течія фарби.

Найбільшої гармонії та привабливості у живописному творі досягається використання декількох технік, які один одного доповнюють та контрастують між собою, наприклад лесування з технікою «імпасто».

Існує ще техніка «розтирання», яка притаманна любителям сухого живопису. Вона також буває дуже доречна [2].

Саме тому я вважаю в своїй дипломній роботі доцільно використовувати техніку «імпасто» та дрипінгу.

1.3 Робота над художнім і технологічним виготовленням авторської композиції з використанням альтернативних технік живопису

Перш за все, дозвольте мені зазначити, що ВСЕ мистецтво є абстрактним. Будь-яке мистецтво — у будь-якому разі хороше мистецтво — це ефективне розташування форм, ліній, кольорів і текстур, що привертає увагу глядача та створює постійне залучення до композиції. Якщо ця композиція включає репрезентативні образи та/або якийсь розшифровуваний наратив, ця структура також посилює значення та підкреслює зміст, який надає художник. Саме абстрактна структура допомагає глядачеві зрозуміти, що важливо в картині. Розгляньмо, наприклад, «Лютність» (1661) Хендріка Мартенса Сорга, який належав художнику Жоану Міро як чорно-біла листівка, і надихнув його на «Голландський інтер'єр І» (1928). Художник, який ігнорує питання дизайну — абстракції — підриває ефективність свого мистецтва [7].

«Абстракція» — термін, що походить від латинського ab («з або назовні») + trahere («малювати або тягнути») — охоплює будь-яке мистецтво, яке є спрощеним, спотвореним або іншим чином віддаленим від об'єкта, який воно відображає, до мистецтва, яке є абсолютно необ'єктивним і не має конкретної референтної природи чи оптичного досвіду. Отже, є абстракції, які все ще показують «речі», і є абстракції, які є суто розташуванням форми,

кольору та ліній. (Посилання на зображення Каменоломня Бібемус (1895) Сезанна) [4].

Безсумнівно, можна розрізнити скелі, сосни, кущі та небо — і все ж самі форми змінюються вперед і назад від впізнаваних об'єктів до мазків пігменту. Те, що починається як стовбур дерева, перетворюється на грань каменю. Людина отримує відчуття місця, яке було досвідом Сезанна, — і все ж людина також занурюється у фізичні акти та рішення творіння, індивідуальні знаки, які додають до чогось, що поглинається напруженою об'ємних ілюзій та реальністю плоского.

Марк Ротко робив щось зовсім інше у своїй картині «Жовтий і блакитний» 1954 року. Палітра не дуже відрізняється від тієї, яку використовував Сезанн, але Ротко запрошує глядача перенестися в цей простір постійно мінливих відтінків, країв, які неможливо визначити, чистих відчуттів і емоцій [7].

Щоб студенти зрозуміли сучасне мистецтво не потрібно більшої підказки, ніж «Ну, студенти, що ви думаєте?» щоб зануритися глибше та складніше в абстрактне та необ'єктивне мистецтво всіх видів.

Я не можу запропонувати аргументований аргумент, чому «абстрактне мистецтво» таке «популярне». Можливо, це просто мистецтво, абстрактне чи репрезентативне, матеріальне чи цифрове, знайоме чи невимовно дивне.

Поки люди не перестануть зневажливо чи іншим чином засуджувати абстрактне мистецтво, до того моменту вони його не сприйматимуть взагалі.

Щоб зробити свою авторську роботу «Експресія»... я вимкнула свій мозок і увімкнула емоції. Тільки вони керували мною. Єдиний раз, коли я про це подумала, це коли змішувала фарбу. Тоді я додала ще свої знання колористики та композиції.

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВУ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ

2.1 Мета і зміст навчання сучасному живопису студентів у закладах вищої освіти

Вища освіта є складовою системи освіти України і направлена на розвиток нахилів, здібностей та підготовки студентів до професійної діяльності, здобуття ними різноманітних знань, умінь і навичок для саморозвитку, реалізації себе в соціумі, допомозі у виборі майбутньої професійної діяльності та подальшій інтеграції особистості в національну та світову культуру [8].

Серед багатьох предметів одними з основних є мистецький та художньо-естетичний напрями, що забезпечують розвиток в студентів творчих здібностей, обдарувань, ознайомлення з досягненнями в сфері світової культури і мистецтва, оволодіння певними виконавськими вміннями і навичками при роботі з різноманітними художніми матеріалами і техніками в процесі активної художньо-творчої діяльності.

Створенню абстрактного інтер'єрного живопису знайдеться місце у програмі вищого навчального закладу, адже це те що зараз відбувається в світі мистецтва. Класичний академічний підхід є важливим, але застарілість принципів навчання створює проблему неактуальності власного мистецтва на творчій арені мистецтва в масах. Художньо-творча діяльність по зображенню абстракції допомагає учням поринути в сучасний підхід створення художнього образу, задіяти почуття, спогади та враження, а не тільки академічні основи рисунку та живопису. Методи роботи можуть бути: з натури, по пам'яті, за уявою і за уявленням [7].

При вивченні абстрактних мотивів у змісті навчання студентів та при практичному виконанні студентами художньо-творчих завдань передбачається реалізація таких завдань:

- у пізнавальному ключі – ознайомлення зі світом абстрактного мистецтва, їхніми особливостями та мистецтвом створення зображення різними нестандартними матеріалам, усвідомлення ролі емоційного сприйняття у житті та творчості людини, засвоєння знань з колористики та композиції, формування інтересу до сучасного живопису;
- у практичному ключі – формування вмінь і навичок роботи з різноманітними художніми матеріалами та інструментами, з основ різних технік і технологій створення зображень на площині і в об'ємі, формування умінь самостійного створення абстрактних композицій та їх дизайну, використання певної художньої техніки та вміння застосовувати знання з композиції та колористики при виконанні завдань на практиці;
- у соціальному ключі – розвиток позитивних якостей особистості: працелюбність, ретельність, акуратність, наполегливість;
- у виховному ключі – дбайливе ставлення до суспільства, до емоційної виразності;
- у творчому ключі – забезпечення розвитку здібностей до продуктивної художньої творчості, художнього смаку, творчого мислення, творчого потенціалу, зорової пам'яті, уваги і спостережливості, фантазії, умінь створювати виразний художній образ засобами того чи іншого виду візуального мистецтва [10].

Таким чином, в процесі розвитку абстрактного мислення будуть вирішуватись головні завдання навчання образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах:

1. Розвиток якостей для художньо-творчого процесу, що є основою для збільшення творчого потенціалу студентства: асоціативно-образного та просторового мислення, творчого смаку і творчих вмінь.
2. Формування знань про види а також жанри образотворчого мистецтва, засвоєння відповідної термінології.
3. Розуміння ролі художнього образу в мистецтві, емоційно-естетичної оцінки і створення художніми засобами.

4. Розуміння студентами зв'язків з іншими видами мистецтва.
5. Формування культури почуттів – любові, позитиву - через сприймання навколишнього та творів мистецтва.

Методами опрацювання навчального матеріалу на заняттях є:

- словесні (інформаційна або художня розповідь, інструктаж);
- наочні (демонстрація, педагогічний малюнок, майстер – клас);
- практичні (навчальні, особисті та творчі завдання); відтворення (репродуктивний рух); частковий пошук (під керівництвом викладача, виконання зразка);
- описний (організація сприйняття, спостереження);
- працювати самостійно;- стимулювання навчальної діяльності;
- формування пізнавального інтересу (пізнавальні ігри, створення ситуації успіху);
- контролю і самоконтролю.

Навчання абстрактного мистецтва надає можливості розвинути прагнення студентів виражати свій внутрішній стан, вміння бачити в природі її естетично-виразні якості, стилізувати їх з метою створити цікавий художній образ в задуманій техніці. При вивченні абстрактного мистецтва студенти поринають у свій внутрішній світ, розвивають естетичні якості і досягають високого рівня внутрішньої культури особистості [11].

2.2 Система завдань для ефективного навчання створення абстрактного інтер'єрного живопису учнів в системі закладів вищої художньої освіти

Українська система освіти у вищих художніх навчальних закладах іорієнтується на вивчення основ класичного живопису та рисунку. Абстрактний живопис являється найпоширенішим видом живопису сьогодення. Отож включення ефективних завдань із застосуванням різноманітних оригінальних технік допоможе не тільки дізнатись більше про

нетрадиційні методи живопису, а й про свій внутрішній стан та свої переживання. Я пропоную психологічно-творчий підхід до навчання студентів. Асоціативна психологія допомагає виразити власні переживання та боротися зі стресом, що є дуже актуальною проблемою нашої молоді яка замість щасливих студентських років отримала воєнні часи та епідемію хвороби.

В роботі сучасного викладача важливо вміти пояснити детально особливості роботи з різними типами матеріалів які можна застосувати в роботі, адже деякі із них можуть бути токсичними. А потім, в процесі почуттєвого та свідомого сприймання природних форм, милування ними, порівняння між собою розвинути у студентів уважність до власних переживань, сформувані естетичний та емоційний досвід, сприяти прагненню створювати щось особливе, передавати сенси через мазки та колір [2].

Аналізуючи твори мистецтва майстрів абстрактного живопису, вивчаючи види і жанри образотворчого мистецтва, творчість художників, студенти вчаться художньому пізнанню світу та його образній оцінці, емоційно відгукуватись на події соціального, культурного та політичного характеру, набувають уміння розуміти мову різних видів образотворчого мистецтва, усвідомлювати роль виражальних засобів, сприймати, аналізувати та оцінювати художній образ, створений митцем [12].

У вищих навчальних закладах є певні заняття присвячені абстрактному мистецтву. На першому курсі студенти вивчають абстрактне мистецтво в історичному розрізі. Орієнтовні тематичні завдання на цю тему: "Композиція №19", "Абстрактний живопис, види та методи роботи з жанром", "Від об'єкту до образу", "Космічне сяйво", "Асоціативна абстракція", "Мистецтво абстракції. Андерграунд", (форма роботи в групі) і так далі. Матеріали та техніки можуть бути різними: акрил, олія, поталь, текстурна паста, декоративні матеріали тощо. Технологія, яку виконує виріб, може бути моделюванням, нанесенням (можливо, поєднується з різанням або обробкою за допомогою фарби та графічних матеріалів), графікою, живописом та

змішаними носіями. На таких заняттях студенти відчують і намагаються висловити (за допомогою словесного та художнього висловлювання); емоційне ставлення навколишнього світу. Також вивчають прийоми роботи з різними матеріалами: особливості ліплення із суцільного шматка пластичного матеріалу; передавання в об'ємі елементарні співвідношення частин форми; узгодження основної форми з елементами оздоблення; виконання зображень в техніці флюїд арт (Додаток Г). Важливо, щоб в процесі виконання завдань студенти проявляли: кмітливість, аналітичне мислення, дотримувалися правил безпечного користування художніми матеріалами та інструментами [12].

На другому курсі студенти проходять тему «Композиційні прийоми в абстрактному мистецтві». Це декоративна стилізація форми (тварини), створення абстрактних образів [9].

На третьому курсі основна тема «Вплив митців на соціум за допомоги абстрактного мистецтва». Дітей особливо захоплює анімалістичний жанр та його особливості. Матеріали та техніка виконання пропонується на вибір викладача: акрил, акварельні чорнила, пастель, фломастери, воскові крейди, глина, пластилін, текстурна паста, папір білий, кольоровий, тонований тощо. Також можна спробувати робити зображення у інших техніках, пропонованих програмою: монотипія, аплікація, колаж (з використанням різнофактурної тканини, кольорових вирізок з поліграфічної продукції), ліплення, паперопластика, графічні, живописні та змішані техніки [10].

Цікавою темою на 4 курсі є «Улюблені картини. Художник і емоція». На такому занятті студенти навчаються створювати емоційні абстрактні зображення, передають індивідуальну характеристику образу (Додаток Д).

У четвертому курсі студенти вивчають такі теми: «Природа, тварини, образи людей у світі абстрактного мистецтва». Вивчення нетрадиційних технік у творах мистецтва дозволяє студентам практично ознайомитись з поняттям трансформації форми - способом створювати унікальні художні образи. Це захоплююча тема. Коли студенти створюють власні образи за

творами художників, вони вчаться творчо мислити, фантазувати, висловлюватися образами. На таких заняттях закріплюються поняття "пропорція", "динаміка" та "статика", "образ-символ". Зображення тварини (на площині або об'ємі) у статичному або динамічному стані допомагає розвинути спостережливість, творчі здібності та образотворчі уміння з використанням різноманітних художніх матеріалів та технік: акрилу, олії, акварелі, чорнила, олівці, фломастерів, білого та кольорового паперу [11].

Актуальною також є тема «Асоціативно-образна форма». Діти створюють сюжетні та символічні композиції, інтерпретації літературних героїв. Для завдань можна обрати такі напрямки: природний світ, гармонія природи у середовищі людського життя; природне середовище, взаємозв'язок між природними формами і людським середовищем (внутрішні акваріуми, зовнішні фонтани, ландшафтна архітектура), вплив природи та ландшафту на просторову організацію (культурне середовище людини). Студенти вчаться аналізувати, обговорювати результати, досягнення та недоліки власної праці та визначати методи їх вдосконалення.

У шостому класі можна провести захоплююче завдання на тему «Абстракція в сучасному світі» (Додаток Е).

ВИСНОВКИ

Оскільки в абстрактному мистецтві немає предметів, які ми можемо визначити, його значення стає суб'єктивним. Швидше, у цьому полягає вся суть абстрактного мистецтва — що реальність насправді є суб'єктивною. Будь-хто може зробити з цього те, що забажає, тому що всі ми різні в основі.

Тож наступного разу, коли ви розглядатимете абстрактне мистецтво, не обтяжуйте себе пошуком загальновизнаної теми чи об'єкта. Натомість зосередьтеся на тому, що це означає для вас. Немає двох однакових відповідей, саме тому абстрактне мистецтво є таким неоціненним як для художників, так і для художньої аудиторії. Він зв'язується з найглибшими частинами нашої внутрішньої сутності, вириває нас із повсякденної рутини та змушує задуматися про нематеріальне та невимовне.

За визначенням, абстракція означає дистанціювання ідеї від її об'єктивних атрибутів. Це ідея, яка існує виключно як концепція, незалежна від будь-якого реального представлення. Таким чином, абстрактне мистецтво – це мистецтво, віддалене від об'єктивного, реального світу. Це художній стиль, який використовує форму, колір, форми та лінії для створення результату без точного візуального представлення в реальному світі. Іншими словами, абстрактне мистецтво – це відхід від реальності.

Під час дослідження обраної теми було вирішено такі завдання:

1. Розглянуто мистецтво абстрактного жанру та його особливості в історичному розрізі. Досліджено історію цього жанру, та як він використовувався різними художниками.

У процесі виконання дипломної роботи було розкрито історичне походження абстракції. Вивчення особливостей технік живопису, мотивів та стилізації, колірної гами, технологічних нюансів виконання, за рахунок чого ми і розпізнаємо манеру художника.

1. Було здійснено аналіз процесу та основних прийомів створення абстрактної інтер'єрної картини, визначено, які цікаві прийоми

використовуються для урізноманітнення зображення. Досліджуючи особливості зображення абстрактної картини, з'ясовано, які є техніки передавання фактури та цікаві допоміжні ефекти були використані, що стало основою для створення оригінальної авторської роботи.

2. Було виокремлено етапи процесу творчого пошуку при роботі над авторською композицією, від задуму і створення ескізу до виконання оригіналу своєї роботи. В процесі створення роботи було використано досвід багатьох художників, що пропонують майстер-класи в інтернет-мережі, та виконання прототипу роботи на великому форматі, для виявлення складностей, які можуть виникнути з великим форматом та врахувала їх при виконанні самої дипломної роботи.

Багато цікавого і корисного для власної роботи з'ясувалося в процесі аналізу робіт художників, що працюють у жанрі абстрактного живопису. Дізналися якими масштабними, об'ємними та фантастичними можуть бути монументальні роботи.

Коли розпочалась робота над художнім і технологічним виготовленням авторської композиція було переглянуто багато майстер-класів відомих художників. Їх досвід дав можливість поповнити знання дізнатися багато нюансів, важливих при виконанні такої роботи.

3. Було також досліджено роль і значення навчально-творчої діяльності студентів у вищих навчальних закладах по художньому освоєнню абстрактних мотивів для їх творчого розвитку. Визначено, що надає можливості розвинути прагнення студентів вивчати та відтворювати свої відчуття, вміння бачити їх естетично-виразні якості, стилізувати з метою створювати цікавий художній абстрактний образ в задуманій техніці.

4. Розроблено систему завдань для ефективного навчання зображенню абстрактних робіт студентів в системі вищої середньої освіти, визначено складність при виконанні робіт студентами і спрощено задачу для них шляхом диференціації завдань за віком і за змістом. Серед завдань різної тематики та складності було відібрано саме ті, які знадобляться в розробці

системи ефективних завдань навчання роботі з нестандартними матеріалами та слугуватимуть для навчання студентів у вищих навчальних закладах.

Абстрактне мистецтво завжди залишатиметься популярним і актуальним, оскільки воно не визначається художником, часом, у якому воно було створено, чи темою. Абстрактне мистецтво емоційно та естетично пластичне. Воно відкрите для інтерпретацій, і його привабливість не змінюється, коли змінюються тенденції чи мода. Абстрактне мистецтво є значимим та особливим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Abstract painting what is it. URL: <https://www.tate.org.uk/art/art-terms/abstract-art> (дата звернення:12.11.22).
2. What is Abstract Art? The Complete Guide
URL: <https://www.riseart.com/guide/2366/guide-to-abstract-art> (дата звернення: 16.11.22).
3. Abstract Expressionism URL: <https://www.britannica.com/art/Abstract-Expressionism> (дата звернення: 18.10.22).
Вілл Гомперц, Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі, ArtHuss, 2017, 528 ст.
4. Белкіна Е. В., Гайдамака О. В., Калініченко О. В., Масол Л. М., Руденко І. В. Художня освіта. Київ : Ранок, 2006. 256 с.
5. Божко Л. І., Климова Л. В., Лейбіна О. О., Лимар Г. В., Полякова Г. А., Образотворче мистецтво. Харків : Скорпион, 2001. 160с.
Abstract URL :https://esu.com.ua/search_articles.php?id=42249(дата звернення: 16.11.22).
6. Короткий енциклопедичний словник з культури. — К. : Україна, 2003.
7. Мистецтвознавство ХХ століття : хрестоматія-довідник : [навч. посіб.] / Анатолій Григорович Баканурський, Анна Анатоліївна Білик [та ін.] ; упоряд. Анна Анатоліївна Білик, Сергій Анатолійович Думасенко. – Херсон : Олді-Плюс, 2017. – 423 с.
8. Мосякова І. Ю. Концептуальні основи модернізації змісту позашкільної освіти: практико орієнтований посібник. Київ: Педагогічна думка, 2018. Ч.1. 121 с.
9. Майстер клас: URL : <https://www.youtube.com/watch?v=dws0ADpZkSc> (дата звернення 15.11.22).
10. Майстер клас: Абстрактний живопис
URL : <https://www.youtube.com/watch?v=mmtKGu2L1FA>(дата звернення 15.11.22).

11.Майстер клас: URL :<https://www.youtube.com/watch?v=KbV-91YgNs8>

12.Майстер клас: Абстрактний живопис
<https://www.youtube.com/watch?v=OFNijNbBMhc>

13.Методика навчання мистецтва у початковій школі. URL:
<https://www.slideshare.net/ssuser491ed5/ji-120110710> (дата звернення 21.11.22).

14.Сучасні методи навчання в університеті URL:
https://kurs.if.ua/news/suchasni_metody_navchannya_v_universyteti_73232.html/
(дата звернення 21.11.22).

15.Абстрактний експресіонізм URL: https://www.wiki.uk-ua.nina.az/%D0%90%D0%B1%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%BC.html/ (дата звернення 21.11.22).

ДОДАТКИ

Додаток А

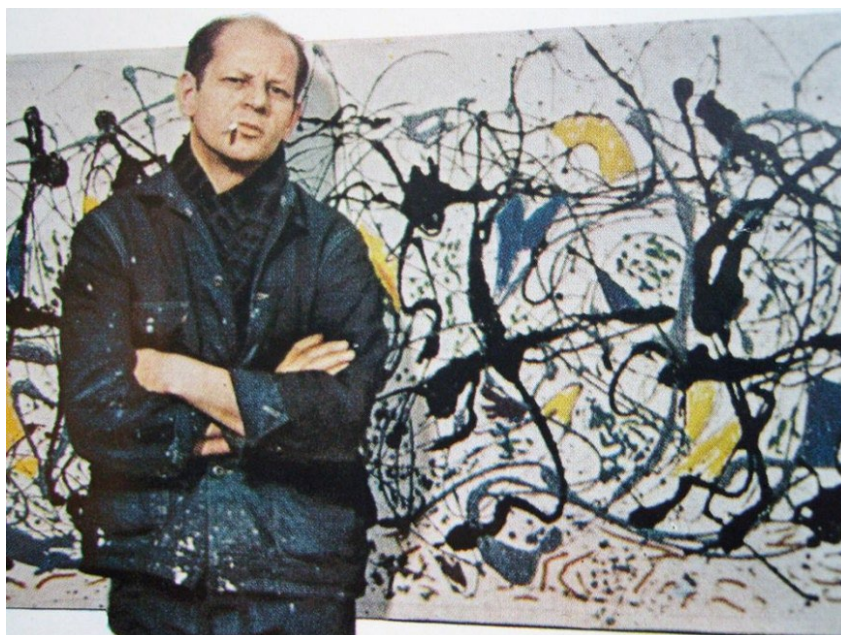


Рис. А. 1 Джексон Поллок. Живопис дії

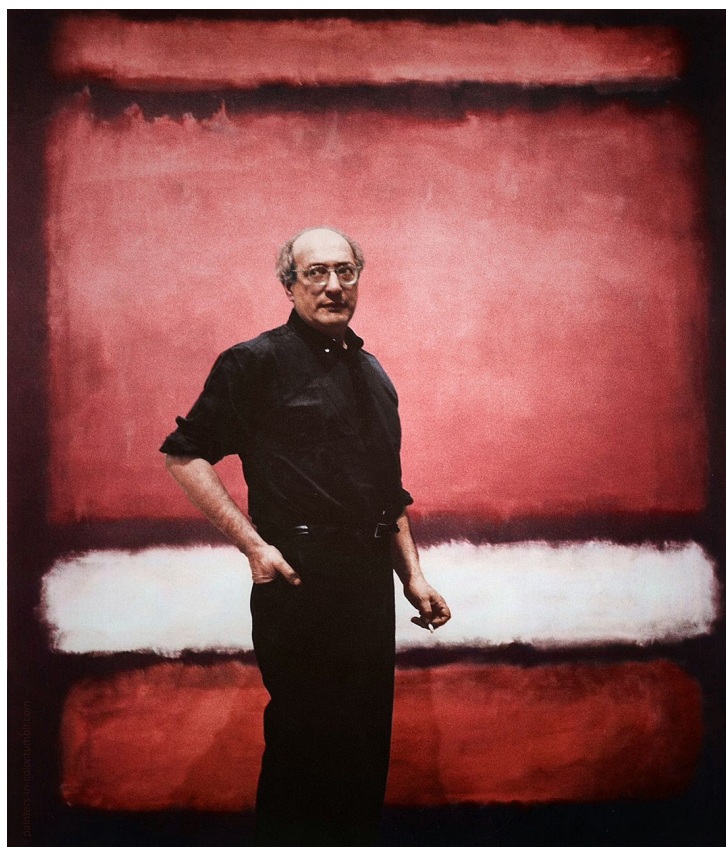


Рис. А. 2 Ротко, Марк



Рис. А. 3 Пабло Пікассо



Рис. А. 4 Франкенталер, Элен

Додаток Б

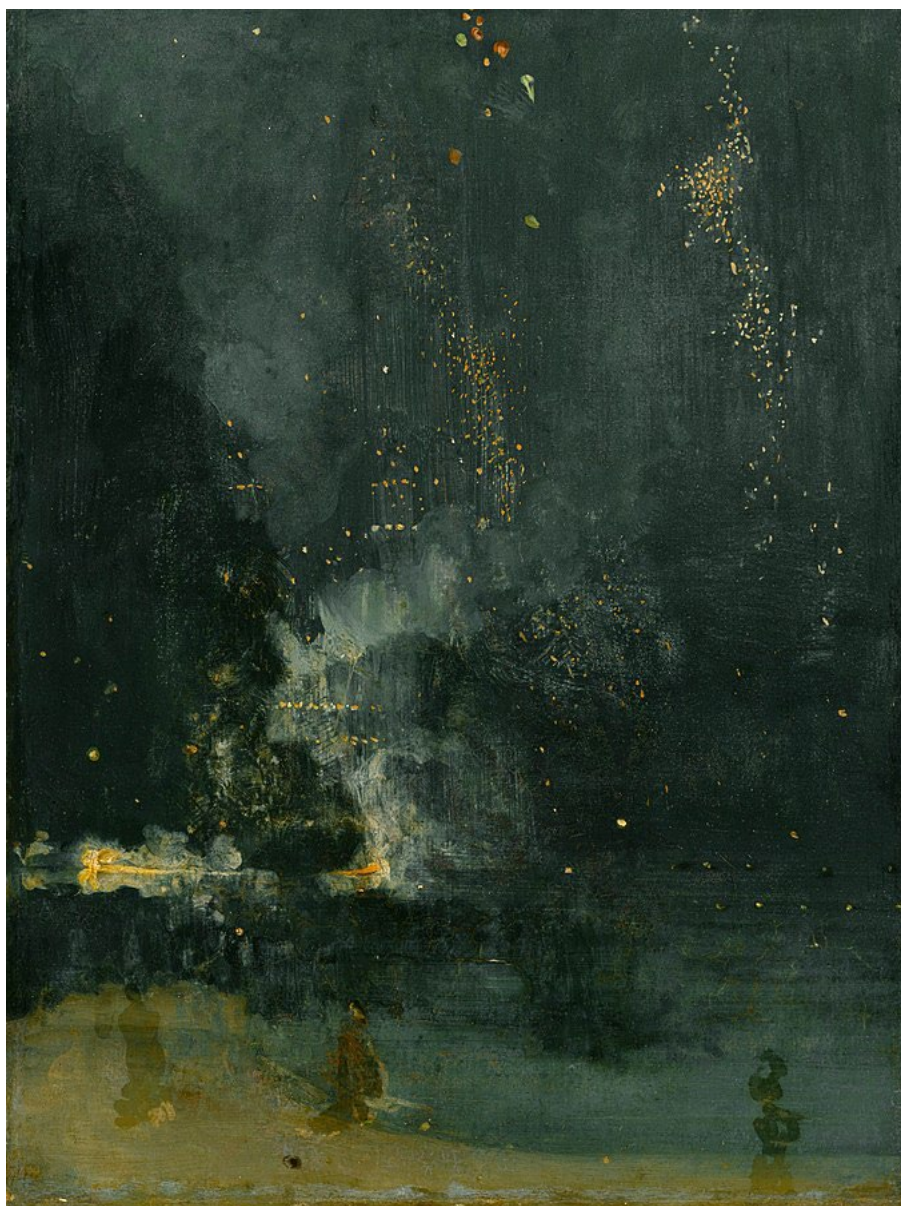


Рис. Б. Ноктюрн у чорному і золотому – падаюча ракета

Додаток В



Рис. В Василь Кандинський

Додаток Г



Рис. Г Флюїд арт

Додаток Д

Завдання для студентів вищих навчальних мистецьких закладів "Живопис почуттів"

Мета уроку: Поглиблювати знання та уявлення про абстрактний живопис, як вид образотворчого мистецтва, його виразні засоби, виникнення розвитку.

Формувати: цілісне художньо-естетичне світогляд особистості.

Розвивати: образно-асоціативне мислення, інтуїцію, творчу уяву.

Підвищувати рівень культури.

Живопис у стилі абстракція – відносно нове мистецтво, яке на відміну своїх колег не намагається зобразити все як у житті, а ґрунтується на передачі емоцій, внутрішнього стану художника.

Абстрактний живопис – це простота побудови та вільна манера накладання мазка, розкутість та вивільнення емоцій, сміливі експерименти з різними матеріалами та техніками!

Практичне завдання: створити абстрактну композицію, яка передає настрій.

Матеріали: акварельний папір, акрил, поталь, олія, полотно, акварельні чорнила, фен.

Додаток Е

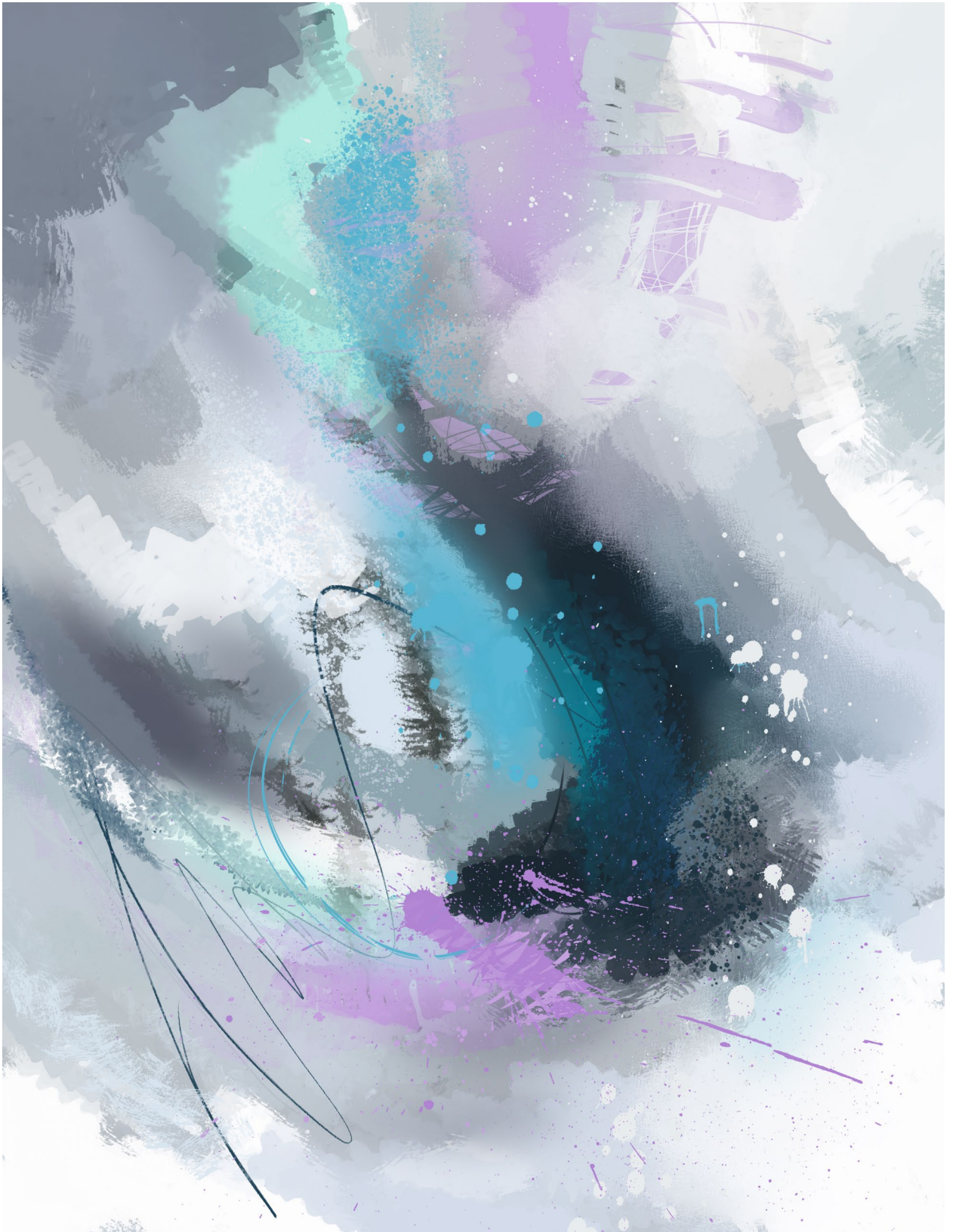




Рис. Е Композиція «Експресія», Максименко Аліна

Молодий
Вчений

СЕРТИФІКАТ

УЧАСНИКА

Максименко Аліна Максимівна

взяла участь у роботі конференції

«Розвиток наукових міжгалузевих досліджень»

м. Вінниця, 26-27 листопада 2021 року

Матеріали учасника конференції прийняті
та опубліковані у науковому збірнику

Відповідальний секретар
Організаційного комітету конференції
Видавництво "Молодий вчений"



О.В. Петрова О.В. Петрова

Максименко А.М.

студентка,

Національний педагогічний університет

імені М.П. Драгоманова

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ СУЧАСНОЇ АБСТРАКТНОЇ ІНТЕР'ЄРНОЇ КАРТИНИ З ВИКОРИСТАННЯМ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ТЕХНІК ЖИВОПИСУ

Термін «інтер'єрна картина» з'явився зовсім недавно. Абстрактне мистецтво з'явилося ще в 1910 році і досі залишається актуальним.

Практичне значення цього дослідження полягає у розвитку творчості читачів, їх ознайомленні з сучасними тенденціями та техніками інтер'єрного живопису. Ознайомлення з різноманітними, альтернативними техніками створення живопису, які подані у цій статті, дають можливість збагатити не тільки творчість студентів вищих навчальних закладів, а й людей різного віку та фаху. У цій роботі я простежила за розвитком абстрактного мистецтва, з'ясувала чому абстракція – інтелектуальне мистецтво. Саме ця проблема не була предметом окремого дослідження і залишається актуальною і досі.

Метою статті є дослідження абстракції як важливого напрямку сучасного мистецтва – абстракції різноманітних технік її створення, а також її використання в сучасному інтер'єрі.

До сучасного живопису фахівці відносять усі полотна, створені в період з 1970 року до наших часів. Саме в цей час мистецтво здійснило перехід від модернізму до постмодернізму. Також сучасним картинам притаманна велика соціальна орієнтованість. Як стверджує Анна Володимиська [3] у своїй праці, на рубежі 70-х років ХХ століття автори знаходилися в пошуку нових тем, а також засобів і технік для їх відображення. При цьому вони відштовхувалися від прийомів, які активно використовуються в модернізмі, і шукали кардинально інші техніки. Це призвело до появи нових, альтернативних технік створення живопису.

Намалювати з натури або з використанням референсів предмет чи об'єкт простіше, ніж створити цікаву абстрактну складну композицію. Кожен, хто хоч трохи навчався образотворчому мистецтву, знає, що для побудови навіть простих натюрмортів потрібно багато сил і часу: простежити перспективні скорочення, побудувати предмети наскрізь, розподілити тони та кольори, показати об'єм і простір, урізноманітнити штрихування малюнку.

Компонування важливіше за всі інші умови зображення. Ще важливіше за компонування – композиція, тобто спочатку задумана, розрахована рівновага і поєднання плям, силуетів, тонів і кольорів, деталей, напрямків і фактур. Не предметів чи об'єктів, які візуальної сутності. Абстрактне мистецтво займається саме цим – розташуванням частин зображення у форматі, не предметні на відомі форми та силуети.

В абстракції основні закони образотворчого мистецтва зберігаються. Принципи відображення простору за допомогою кольору, тону, перспективи, статики та динаміки, рівноваги, закону цілісності та неподільності, закону підпорядкування головному та другорядному (правило композиційного центру), ритму і метру, акценту, контрасту та інші в абстрактній картині працюють не менш яскраво та сильно. А свобода від образотворчості лише виявляє та підкреслює осмислену структуру абстрактної картини.

У абстракції є діалог між двома протилежними сторонами картини – ми перемикаємо увагу від лівої сторони до правої, щоразу помічаючи дедалі більше деталей і нюансів. Дивитися на роботи відомих абстракціоністів можна довго, знаходячи нові «зачіпки» і експресивні за формою та кольором плями. Художники створювали їх спеціально, припускаючи, як саме глядач розглядатиме картину, і простежуючи наперед шлях погляду на зображення. Блукати цим художнім лабіринтом цікаво. У традиційному пейзажі такого нема. Достатньо кинути загальний погляд на дерево та дах будинку і все одразу зрозуміло. Повертатися поглядом до деталей етюду не хочеться – око шукає чогось цікавішого та різноманітнішого. Виходить, річ не в самому зображенні, не у відомих реалістичних формах, а в тому, як це побудовано, в законах і правилах творення картини.

Художники абстракціоністи намагалися проникнути у глибинну сутність речей, яка була прихована від людського ока [2]. Як зазначає О.Л. Шевнюк у своїй роботі, використовуючи різноманітні художні засоби (лінія, пляма, фактура, контраст, нюанс тощо) в абстрактних картинах художники осмислюють енергетичні можливості матерії, прагнучи відкрити духовну реальність, що лежить за межами чуттєвого сприйняття дійсності [2].

Існує багато революційних технік живопису, які підштовхували до авангардних ідей та експериментів у образотворчому мистецтві. Маючи потребу відірватися від традиційного розуміння ролі мистецтва, відтворення реальності до максимально можливої подібності, художники ХХ-го століття охоче прийняли нові експерименти, які передбачали використання тіла художника, знайдених предметів, промислових інструментів.

Мексиканський художник Девід Альфаро Сікейрос був одним із перших авторів, хто публічно відмовився від пензля, назвавши його інструментом із волосся та дерева в епоху сталі. Бажаючи далі дослідити межі техніки живопису, художник заснував радикальну експериментальну майстерню в Нью-Йорку в 1936 році. У такому місці зустрічалися найвідоміші художники в історії мистецтва, такі як Джексон Поллок, щоби поливати, аерографувати, зчищати, розбризкувати фарби та додавати промислові матеріали в свою практику [1]. Деякі з технік живопису, які привернули увагу світу, перераховані нижче, є продуктами багатой історії картин, а деякі є справжніми свідченнями сучасного глобалізованого, цифрового й ізольованого світу, яким ми зараз переживаємо.

Джексона Поллока вважають найвідомішим художником, який створював свої абстрактні твори, капаючи фарби на плоске полотно. Багато хто до нього також експериментував з цими незвичайними техніками живопису. Японські дзен-буддійські художники досліджували розбризкування чорнила ще в XV столітті. Тісно пов'язані з ідеями філософії екзистенціалізму, його картини відображували сутність життя не тільки завдяки його вибухонебезпечності, але й випадковим подіям і включенням численних реальних знайдених предметів, таких як металеві прутки, кухонні інструменти, рушники, палиці та навіть цигарки художника.

Подібно до інших технік малювання, які передбачають використання фарб або будь-якого іншого рідкого середовища, техніка заливки заснована на експериментах з матеріалами та кольорами. Ця техніка передбачає наливання фарби безпосередньо на полотно і нанесення різних кольорів один на одного, щоби створити несподівані візерунки. Хоча витоки цього методу сягають експериментів Девіда Альфаро, він став популярним серед абстрактного експресіонізму. Відомі автори, такі як художники Джексон Поллок, Морріс Луїс і Хелен Франкенталер, використовували його для створення плавних, найчастіше абстрактних картин і композицій [3].

Німецький художник Герхард Ріхтер часто використовував техніку скрапування фарби. У фільмі Корінни Белз було описано роботу художника, в різних техніках живопису, таких як перетягування, розмазування та зішкрібання шарів мокрої фарби, під час яких видно сліди рухів автора.

У методі натільного друку художники використовують фігуру людини як штамп, створюючи відбиток або зліпок тіла. Процес лиття тіла – це багатовікова техніка, яка використовувалася для виготовлення посмертних масок. У 1960-х роках вона вийшла на арену візуального мистецтва як суперечлива техніка живопису. У його роботі були

присутні оголені моделі, яких художник називав людськими пензликами. Використовуючи знаменитий синій пігмент International Klein Blue, він зі своїми моделями створював відбитки тіл на гігантських аркушах паперу. Ці перформанси багато хто вважає обурливо сексистськими.

На відміну від інших художніх методів, метод імпасто створює не тільки тривимірність і високу фактурність поверхні картини, але й додає у твір високий елемент драматизму та експресії. Різні шари створюють відчуття глибини і дозволяють певну гру зі світлом, недоступну в інших техніках малювання. Таким чином, кінцевий результат часто існує на арені між живописом і скульптурою, де картина в деяких випадках розглядається як об'єкт, а не як пофарбована поверхня.

Використання реальних предметів у техніці живопису характеризувало роботу американського художника Роберта Раушенберга. Найбільш відомий своїми «Комбінами», терміном, придуманим для опису поєднання живопису та скульптури, він використовував елементи абстрактного експресіонізму та асамбляжу [1].

Відома як інструмент для ретушування фотографій техніка аерографії. Використовуючи стиснене повітря для розпилення фарби на поверхню, аерограф створює плавні градації кольору і тону, які нагадують фотографії. У своєму інтерв'ю Artforum 1970-х років Чак Клоуз звертався до різних пристроїв, таких як бритвені леза, електродрилі та аерографи. Існують також інші види техніки, створені спеціально для абстракції. Серед них – живопис алкогольними чорнилами, флюїд-арт, картини з використанням епоксидної смоли, ебру, картини з поталлю.

Отже, щоб створити інтер'єрну абстракцію потрібні фарби, знання і бажання. Існує безліч способів нанесення фарб на полотно, такими способами можна створити щось унікальне. Все що є у будинку може стати у пригоді. Нинішнє сучасне мистецтво лише підкреслює цю ідею та ще більше розширює концепцію, що не потрібно тримати пензлик, щоб створити картину. Потрібно вміти побачити світ абстрактно, дати можливість вийти у вільний простір ліній і кольорів, втекти від банальної ілюзорності світу.

Список використаних джерел:

1. Извеснейшие абстрактные картины: веб-сайт. URL: <https://artrue.ru/style/abstract/izvestnejshie-abstraktnye-kartiny.html> (дата звернення: 19.11.2021).
2. Шевнюк О.Л. Історія мистецтв : навчальний посібник. Київ : Освіта України, 2015. 452 с.
3. Анна Володимирська Мистецтво розуміти мистецтво. Київ : Перун, 2017. 404 с.